СРПСКИ НАРОД У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ У ЈУГОСЛАВИЈИ (1941-1945)

Оружана борба за ослобођење и страдање цивилног становништва

Аутори:
Ненад Антонијевић
Вељко Ђурић Мишина

Графичко решење:
Изабела Мартинов Томовић

Музеј жртава геноцида

УДРУЖЕЊЕ ЛОГОРАША И ПОТОМАКА "ЈАСЕНОВАЦ" - СИСТЕМ ЛОГОРА ГЕНОЦИДА У НДХ - БЕОГРАД
Савски трг бр.9/IV, 11000 Београд, Република Србија
e-mail: logorasi4145@gmail.com
INMATES ASSOCIATION "JASENOVAC" - THE SYSTEM OF GENOCIDE CONCENTRATION CAMPS IN THE INDEPENDENT STATE OF CROATIA
Savski trg 9, Belgrade, Serbia

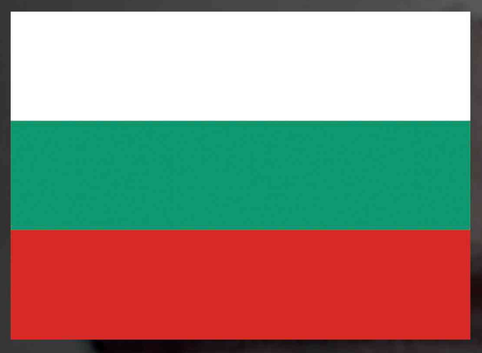

У жељи да „исправе“ резултате Великог рата и створе „Нову Европу“, Немачка и њени савезници започели су нови рат – 1. септембра 1939. нападнута је Пољска, уследиле су међусобне објаве рата чланица два савеза...

Свесна своје тешке позиције и у жељи да отклони рат са својих граница Краљевина Југославија је 25. марта 1941. приступила Тројном савезу. После војног удара изведеног два дана касније, инспирисаног и вођеног под контролом британских обавештајних служби, Немачка је тај чин окарактерисала као превару, па је њен вођа Адолф Хитлер наредио војно уништење Југославије.

У краткотрајном Априлском рату 1941. Југословенска војска је капитулирала против вишеструко надмоћнијег непријатеља, који је имао завидну помоћ „пете колоне“, састављене претежно од припадника из редова хрватског народа и немачке, албанске и мађарске националне мањине, који су подржали напад и каснију окупацију.

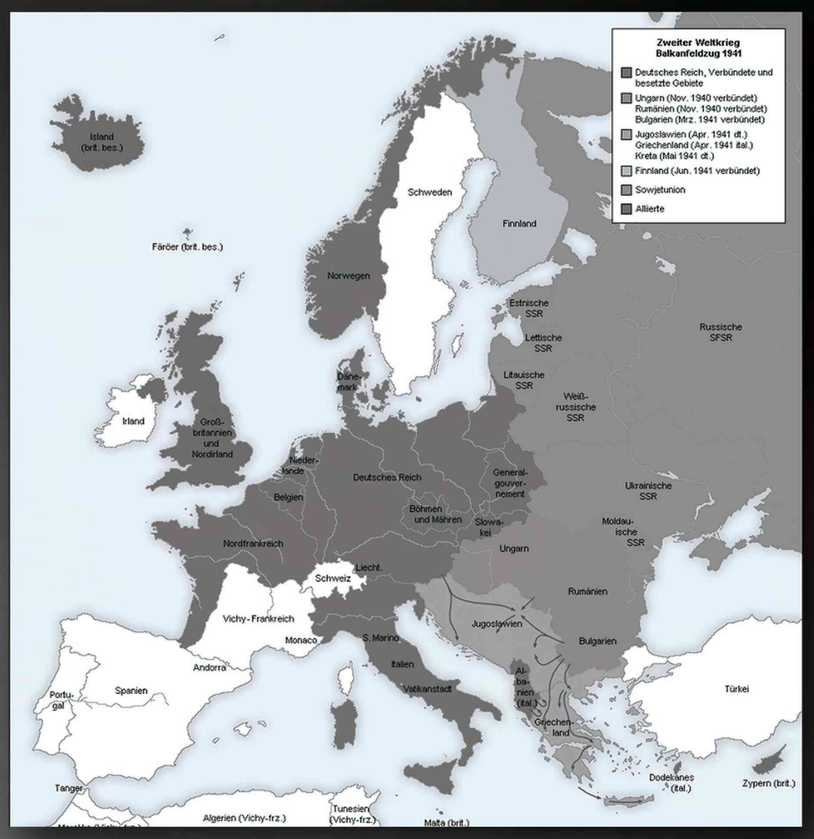

Поштарина плаћена у готову

Чековни рачун број 53.002

ПОЛИТИКА

ВЛАДИСЛАВ РИБНИКАР, ОСНИВАЧ
ДАРКО РИБНИКАР, УРЕДНИК
Др. СЛОБОДАН РИБНИКАР, ДИРЕКТОР
Директор: ВЛАДИСЛАВ СЛ. РИБНИКАР
Уредници: МИОМИР МИЛЕНКОВИЋ и ЈОВАН ТАНКОВИЋ

ПРИМЕРАК 2 ДИН. | ТЕЛЕФОНИ: Уредништво: 25-010, 29-205 и 29-202 Администрација: 25-007, 29-201 | Београд, среда 26. март 1941 Број 11786 — Година XXXVIII | ПРЕТПЛАТА ЗА ЈЕДАН МЕСЕЦ РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ | ПОЛИТИКА Повлекарева 31 Телеф. број 29

УТВРЂИВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЈУГОСЛАВИЈЕ, НЕМАЧКОГ РАЈХА И ИТАЛИЈЕ

ЈУГОСЛАВИЈА ЈЕ ПРИСТУПИЛА ПАКТУ ТРИЈУ СИЛА ПОД УСЛОВОМ ДА ЗА СВЕ ВРЕМЕ ТРАЈАЊА РАТА НЕМАЧКА И ИТАЛИЈА НЕ ТРАЖЕ ПРЕЛАЗ НИТИ ПРЕВОЗ СВОЈИХ ТРУПА ПРЕКО ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ТЕРИТОРИЈЕ

Немачка и Италија потврђују своју одлуку да ће суверенитет и територијални интегритет Југославије свагда поштовати

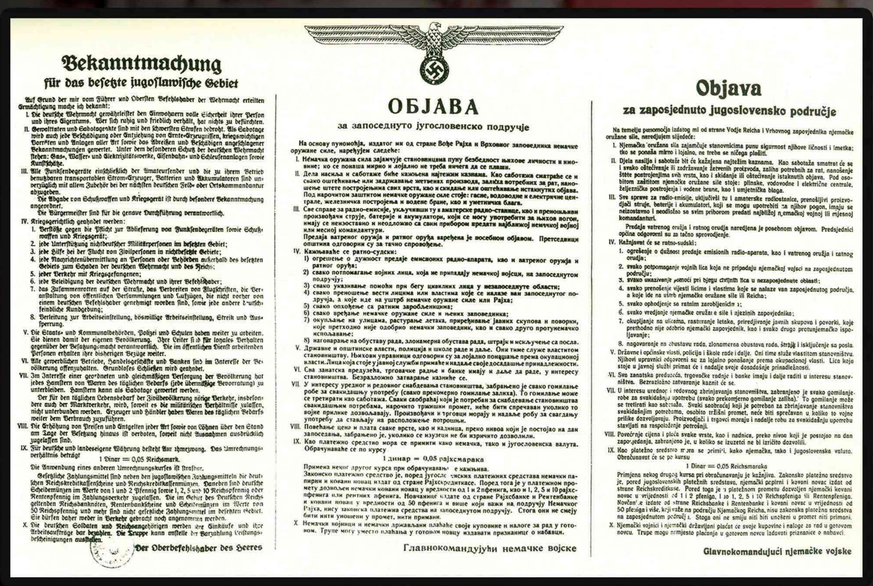

Bekanntmachung
für das besetzte jugoslawische Gebiet

Auf Grund der mir vom Führer und Obersten Befehlshaber der Wehrmacht erteilten Ermächtigung mache ich bekannt:

I. Die deutsche Wehrmacht gewährleistet den Angehörigen volle Sicherheit ihrer Person und ihres Eigentums. Wer sich ruhig und friedlich verhält, hat nichts zu befürchten.

II. Sämtliches mit Kriegsgeräten sind mit den Kennfarben Grünlich bedeckt. Die Kennfarbe wird auch jede Beschädigung oder Entfernung von Minen-Sperrgürteln, Kriegsgefangenen-Barrieren und Anlagen aller Art sowie des öffentlichen und persönlichen angebrachter Bekanntmachungen gewertet. Unter dem besonderen Schutz der deutschen Wehrmacht stehen: Gas-, Wasser- und Elektrizitätswerke, öffentliche und Gebäudeanlagen sowie Kunstschätze.

III. Alle Funkfernsprechgeräte einschließlich der Sendeempfänger und die zu ihrem Betrieb benutzbaren transportablen Strom-Erzeuger, Batterien und Akkumulatoren sind unverzüglich mit allem Zubehör bei der nächsten deutschen Orts- oder Ortskommandantur abzugeben.

Die Abgabe von Schußwaffen und Kriegsgerät ist durch besondere Bekanntmachung angeordnet.

Die Bürgermeister sind für die genaue Durchführung verantwortlich.

IV. Kriegsgerätlich geahndet werden:

1. Verstöße gegen die Pflicht zur Ablieferung von Funkfernsprechern sowie Schußwaffen und Kriegsgerät;
2. jede Unterstützung nichtdeutscher Militärpersonen im besetzten Gebiet;
3. jede Hilfe bei der Flucht von Truppenteilen in nichtbesetzte Gebiete;
4. jede Nachrichtenübermittlung an Personen oder Verbänden außerhalb des besetzten Gebiets zum Schaden der deutschen Wehrmacht und des Reichs;
5. jeder Verkehr mit Kriegsgefangenen;
6. jede Verleitung der deutschen Wehrmacht und ihrer Verbündeten;
7. das Zusammenrotten auf der Straße, das Betreten von Plätzen, die Veranstaltung von öffentlichen Versammlungen und Aufzügen, die nicht vorher von einem deutschen Befehlshaber genehmigt worden sind, sowie jede andere kriegsfeindliche Handlung;
8. Verleitung zur Arbeitseinstellung, böswillige Arbeitseinstellung, Streik und Aussperrung.

V. Die Staats- und Kommunalbehörden, Polizei und Gerichte haben weiter zu arbeiten. Sie haben damit der eigenen Bevölkerung, ihrer Ehre und ihrem Vaterland gegenüber der Besatzungsmacht verantwortlich. Die im öffentlichen Dienst arbeitenden Personen erhalten ihre bisherigen Bezüge weiter.

VI. Alle gewerblichen Betriebe, Handelsgeschäfte und Banken sind im Interesse der Bevölkerung offenzuhalten. Brauchliches Geschäftsgut wird gestohlen.

VII. Im Interesse einer geordneten und gleichmäßigen Versorgung der Bevölkerung hat jedes Handwerk von Waren des täglichen Bedarfs (jede übernächtige Verordnung) zu unterbleiben. Handlern kann ein Gebotener gewertet werden.

Der für den täglichen Lebensbedarf der Zivilbevölkerung nötige Verkehr, insbesondere auch der Marktverkehr, wird, soweit es die militärischen Verhältnisse zulassen, nicht unterbunden werden. Erzeuger und Händler haben Waren des täglichen Bedarfs weiter den Verbrauch zuzuführen.

VIII. Die Erhöhung von Preisen und Entgelten jeder Art sowie von Löhnen über den Stand am Tage der Besetzung hinaus ist verboten, soweit nicht Ausnahmen ausdrücklich zugelassen sind.

IX. Nur deutsche und landeseigene Währung besteht für Umrechnung. Das Umrechnungsverhältnis beträgt 1 Dinar = 0,05 Reichsmark.

Die Anwendung eines anderen Umrechnungskurses ist strafbar.

Gesetzliche Zahlungsmittel sind neben den jugoslawischen Zahlungsmitteln die deutschen Reichskreditkassenscheine und Reichskreditkassenmünzen. Daneben sind deutsche Scheidemünzen im Werte von 1 und 2 Pfennig sowie 1, 2, 5 und 10 Reichspfennig oder Rentenpfennig im Zahlungsverkehr zugelassen. Die im Gebiet des Deutschen Reiches gültigen Reichsbanknoten, Rentenbankscheine und Scheidemünzen im Werte von 50 Reichspfennig und mehr sind nicht gesetzliche Zahlungsmittel im besetzten Gebiet. Sie dürfen daher weder in Verkehr gebracht noch angenommen werden.

X. Die bisherigen Guthaben und Reichsguthaben werden zur Einlösung und ihre Schuldnerpflicht hat bestehen. Die Truppe kann entfalle für Verrechnung Verfügungsbeschränkungen auferlegen.

Der Oberbefehlshaber des Heeres

ОБЈАВА
за запосednуто југословенско подручје

На основу пуномоћја, издатог ми од стране Вође Рајха и Врховног заповедника немачке оружане силе, наређујем следеће:

I. Немачка оружана сила јамчиће становницима пуну безбедност њихове личности и имања; но ће свако ко покаже мирно и лојално не треба имати да се плаши.

II. Дела насиља и саботаже биће кажњена најтежим казнама. Као саботажа сматраће се и свако оштећивање или задржавање метених производа, залиха потребних за рат, наоружање истих постројењима свих врста, као и складиште или оштећивање истакнутих објеката. Под најоштрије заштитом немачке оружане силе стоје: гасне, водоводне и електричне централе, железничка постројења и модерне зграде, као и уметничка блага.

III. Сва справа за радио-емисије, укључивши ту и аматерске радиостанице, преносијуће уређаји струје, батерије и акумулатори, који се могу употребити за њихов погон, имаће се непознате у месецу од 50 пфеника и више њих нама на подручју Немачког Рајха, нису законска платежна средства на запосednутом подручју. Стога сви ће се у готовом новцу издавати признанице о набавци.

X. Немачки војници и немачки признавали плаћање своје куповине и налоге за рад у готовом. Трупе могу тражити плаћања у готовом новцу издавати признанице о набавци.

Главнокомандујући немачке војске

Objava
za zaposjednuto jugoslovensko područje

Na temelju punomoćja izdatog mi od strane Vođje Reicha i Vrhovnog zapovjednika njemačke oružane sile, naređujem sljedeće:

I. Njemačka oružana sila zajamčiće stanovništvu punu sigurnost njihove ličnosti i imetka; tko se pomiša mirno i lojalno, ne treba se nikoga plašiti.

II. Djela nasilja i sabotaže biti će kažnjena najtežim kaznama. Kao sabotaža smatrat će se i svako oštećivanje ili zadržavanje korisnih proizvoda, zaliha potrebnih za rat, naoružanje istih postrojenjima svih vrsta, kao i skidanje ili oštećivanje istaknutih objava. Pod osobitom zaštitom njemačke oružane sile stoje: plinske, vodovodne i električne centrale, željezničke postrojenja i vodene brane, kao i umjetničke blaga.

III. Sve sprave za radio-emisije, uključivši tu i amaterske radiostanice, prenosljivi proizvođači struje, baterije i akumulatori, koji se mogu upotrebiti za njihov pogon, imaju se neizostavno i neodložno sa svim priborom predati najbližoj njemačkoj vojnoj ili mjesnoj komandanturi.

Predaju vatrenog oružja i ratnog oružja naređuje je posebnom objavom. Predsjednici općina odgovorni su za točno sprovođenje.

IV. Kažnjene će se ratno-sudski:

1. ogriješenje o dužnost predaje emisionih radio-aparata, kao i vatrenog oružja i ratnog oružja;
2. svako potpomaganje vojnih lica koja ne pripadaju njemačkoj vojsci na zaposjednutom području;
3. svako omogućavanje bjegovi pri bijegu čuvanih lica u neokupirano područje oblasti;
4. svako prenošenje vijesti licima i vlastima koje se nalaze van zaposjednutog područja, a koje bi bile na štetu njemačke oružane sile ili Reicha;
5. svako općkanje sa ratnim zarobljenicima i;
6. svako uvođenje njemačke oružja e sile i zlostitih zaposjednika;
7. okupljanje na ulicama, zastranuje lokala, priređivanje javnih skupova i povorki, koje prethodno nije odobrio njemački zapovjednik, kao i svako drugo protunjemačko izvršavanje;
8. nagovaranje na obustavu rada, zlonamerna obustava rada, štrajk i isključenje sa posla.

V. Državne i općinske vlasti, policija i sudovi moraju dalje raditi. Oni time stoje vlastitom stanovništvu. Njihovi upravitelji odgovorni su za lojalno ponašanje prema okupacionoj vlasti. Lica koja stoje u javnoj službi primat će i nadalje svoje dosadašnje primanjenosti.

VI. Sva zanatska preduzeća, trgovačke radnje i banke imaju i dalje raditi u interesu stanovništva. Neizvršivo zatvaranje kazniti će se.

VII. U interesu uredne i redovnog zbrinjavanja stanovništva, zabranjeno je svako gomilanje robe za svakodnevnu upotrebu (svako prekomjerno gomilanje zalihe). Tu gomilanje može se tretirati kao sabotaža. Svaki snabdjevač koji je potrebne za zbrinjavanje stanovništva svakodnevnim potrebama, osobito trđeći promet, neće biti sprečavan u ležilno to vojne prilike dozvoljavaju. Proizvođači i trgovci moraju i nadalje robu za svakodnevnu upotrebu staviti na raspolaženje potrošaču.

VIII. Povećanje cijena i plaća svake vrste, kao i nadnica, preko nivoa koje je postojao na dan zaposjedanja, zabranjeno je, ukoliko se izuzetci ne bi izričito dozvolili.

IX. Kao platežno sredstvo *ne* smije se primiti, kako njemačka, tako i jugoslovenska valuta. Obračunavanje će se po kursu

1 Dinar = 0,05 Reichsmarka

Primjena nekog drugog kursa pri obračunavanju je kažnjiva. Zakonske platežno sredstvo je, pored jugoslovenskih platežnih sredstava, njemački gotimi i kovani novac izdat od strane Reichskreditkasse. Pored toga je u platežnom prometu dozvoljen njemački kovani novac u vrijednosti od 1 i 2 pfeniga, i to 1, 2, 5 i 10 Reichspfenig ili Rentenpfenig. Novčani u iznosu od 50 Reichspfenig i više nisu zakonska platežna sredstva na zaposjednutom području. Stoga oni se smiju niti biti uzeti u promet niti primani.

X. Njemačke vojnici i njemački državljani plaćat će svoje kupovine i naloge za rad u gotovom novcu. Trupe mogu izmjenu plaćanja u gotovom novcu izdavati priznanice o nabavci.

Glavnokomandujući njemačke vojske

ПОДЕЛА ЈУГОСЛАВИЈЕ 1941.

Карта поделе Југославије

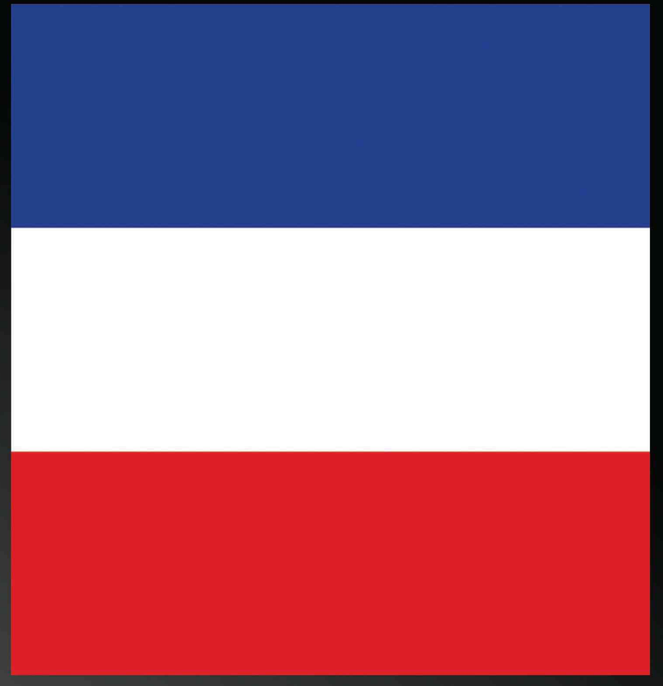

После краткотрајног рата, Немачка, Италија и њихови савезници Бугарска и Мађарска распарчали су Краљевину Југославију.

Немци су створили Независну Државу Хрватску и предали је усташкој организацији. Ту квислиншку творевину је подржао знатан део хрватског народа. По раније припремљеном плану требало је најпре решити проблем Срба, који су чинили трећину становништва, потом Јевреја и Рома.

После анектирања појединих делова Југославије Немачкој, Италији, Бугарској и Мађарској и проглашења Независне Државе Хрватске, оно што је остало од Југославије проглашено је за Војно окупациону територију Србија. Србија је сведена на границе пре Балканских ратова. Под немачком окупационом управом Србије били су и Банат, где су фактичку власт имали домаћи Немци, као и косовскомитровачки округ, где су стварну власт имали албански квислинзи.

Порушене зграде у Београду

Дочек Немаца у Загребу

POSEBNO IZDANJE

HRVATSKI NAROD

ZAGREB, 10. TRAVNJA 1941. CIJENA 1 DINAR

PROGLAŠENA JE

NEZAVISNA HRVATSKA DRŽAVA

Zamjenik Poglavnika i vrhovni zapovjednik cjelokupne vojne sile SLAVKO KVATERNIK održao je preko radija govor u kome je upravio hrvatskom narodu riječi, koje znače USKRS HRVATSKE DRŽAVE:

HRVATSKI NARODE!

Sile prevrata i volja našeg saveznika su ostvarenje vjekovnih težnja hrvatskog naroda i vaših pouzdanosti našeg poglavnika dra Ante Pavelića, te ustaškog pokreta u zemlji i inozemstvu.

Odredbi se da danas pred dan oslobođenja Božjeg Sina uskrsne i naše oslobođena hrvatska Država.

Pozivam sva hrvatska u božem gnu mjestu sad biti, a naročito sva časnika, podčasnika i momčad cjelokupna oružana snaga i javnu vlastvost, da dite najveći red i da svi snjate pčjene zapovjedništva oružane snage u Zagrebu mjesto gdje se sada nalazi, te da cijela oružana snaga uniforme poniti zakletve vjernosti zasadnoj državi Hrvatskoj i njenom Poglavniku.

Cjelokupna vlast i zapovjedništvo cjelokupne oružane snage preuzeo sam danas kao zamjenik Poglavnika.

Bog i Hrvati! Za dom spremni!

Proglas novog načelnika Zagreba

PROGLAS DRA MAČKA

Југословенски војници предају оружје, април 1941.

Југословенски официри-ратни заробљеници, април 1941.

ВОЈНО-ОКУПАЦИОНА ТЕРИТОРИЈА СРБИЈА

Карта поделе Србије 1941 - 1944

Војно окупациона територија Србија је имала посебну управу. На челу је био генерал, који је имао сва права.

Немци су ради лакшег управљања формирали такозвани Савет комесара, у коме је најважнију улогу имао Милан Аћимовић, а од 1. септембра Владу под председништвом генерала Милана Недића.

Србија је морала да испуњава бројне обавезе које је наметнула окупациона управа.

Немачки генерал Франц Фридирх Беме

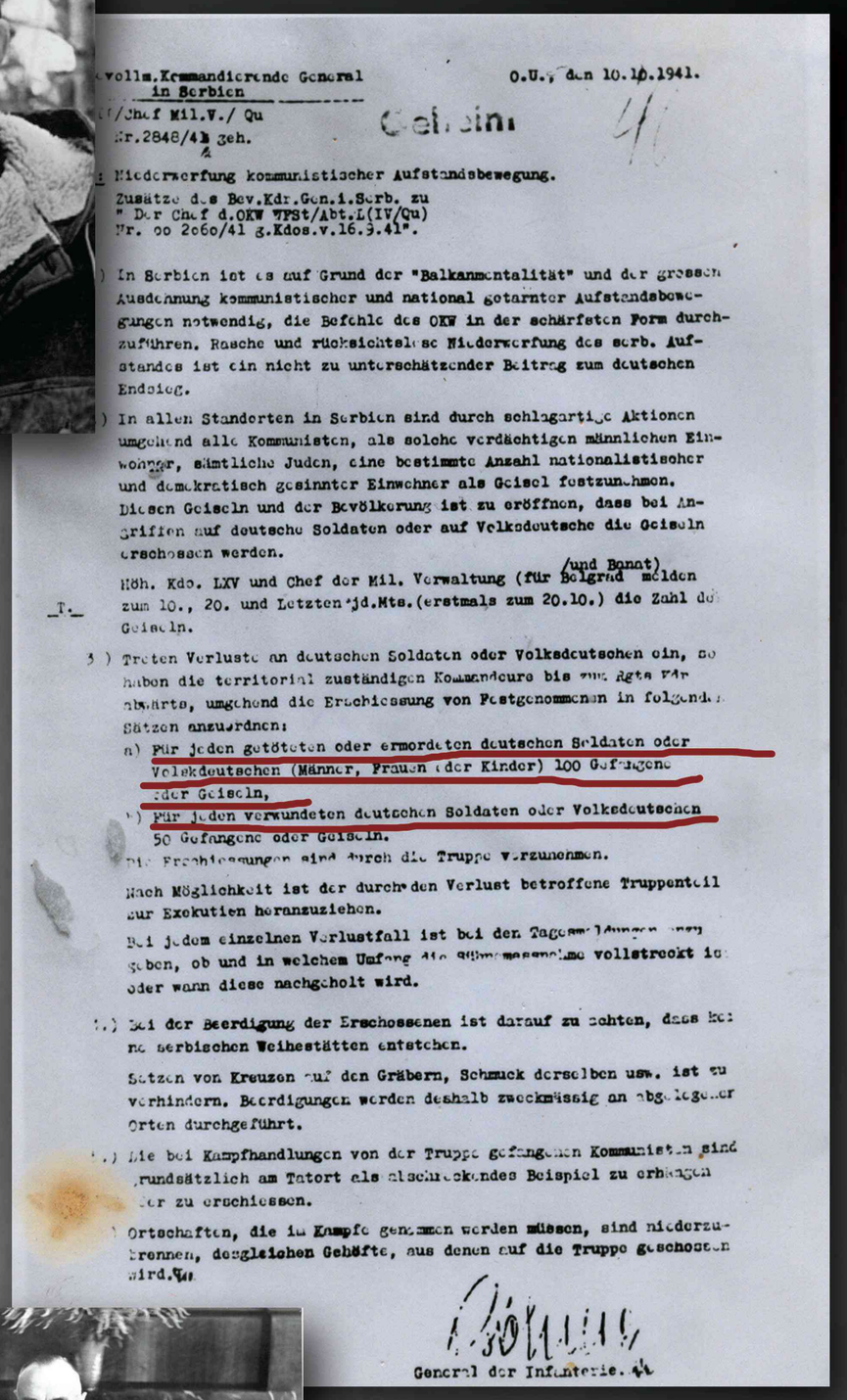

...vollm.Kommandierende General in Serbien — O.U., den 10.10.1941.
...Chef Mil.V./ Qu
Nr.2848/41 geh. — Geheim
Niederwerfung kommunistischer Aufstandsbewegung.
Zusätze des Bev.Kdr.Gen.i.Serb. zu
" Der Chef d.OKW WFSt/Abt.L(IV/Qu)
Nr. 00 2660/41 g.Kdos.v.16.9.41".

) In Serbien ist es auf Grund der "Balkanmentalität" und der grossen Ausdehnung kommunistischer und national getarnter Aufstandsbewegungen notwendig, die Befehle des OKW in der schärfsten Form durchzuführen. Rasche und rücksichtslose Niederwerfung des serb. Aufstandes ist ein nicht zu unterschätzender Beitrag zum deutschen Endsieg.

) In allen Standorten in Serbien sind durch schlagartige Aktionen umgehend alle Kommunisten, als solche verdächtigen männlichen Einwohner, sämtliche Juden, eine bestimmte Anzahl nationalistischer und demokratisch gesinnter Einwohner als Geisel festzunehmen. Diesen Geiseln und der Bevölkerung ist zu eröffnen, dass bei Angriffen auf deutsche Soldaten oder auf Volksdeutsche die Geiseln erschossen werden.

Höh. Kdo. LXV und Chef der Mil. Verwaltung (für Belgrad /und Banat) zum 10., 20. und Letzten jd.Mts.(erstmals zum 20.10.) die Zahl der Geiseln. —T.—

3) Treten Verluste an deutschen Soldaten oder Volksdeutschen ein, so haben die territorial zuständigen Kommandeure bis zum Acts für abwärts, umgehend die Erschiessung von Festgenommenen in folgenden Sätzen anzuordnen:
a) Für jeden getöteten oder ermordeten deutschen Soldaten oder Volksdeutschen (Männer, Frauen oder Kinder) 100 Gefangene oder Geiseln,
b) Für jeden verwundeten deutschen Soldaten oder Volksdeutschen 50 Gefangene oder Geiseln.
Die Erschiessungen sind durch die Truppe vorzunehmen.

Nach Möglichkeit ist der durch den Verlust betroffene Truppenteil zur Exekution heranzuziehen.

Bei jedem einzelnen Verlustfall ist bei den Tagesmeldungen anzugeben, ob und in welchem Umfang die Sühnemassnahme vollstreckt ist oder wann diese nachgeholt wird.

4.) Bei der Beerdigung der Erschossenen ist darauf zu achten, dass keine serbischen Weihestätten entstehen.

Setzen von Kreuzen auf den Gräbern, Schmuck derselben usw. ist zu verhindern. Beerdigungen werden deshalb zweckmässig an abgelegener Orten durchgeführt.

5.) Die bei Kampfhandlungen von der Truppe gefangenen Kommunisten sind grundsätzlich am Tatort als abschreckendes Beispiel zu erhängen oder zu erschiessen.

6) Ortschaften, die im Kampfe genommen werden müssen, sind niederzubrennen, desgleichen Gehöfte, aus denen auf die Truppe geschossen wird.

General der Infanterie.

Немачки генерал Паул Бадер

AN DIE BEVÖLKERUNG SERBIENS

Als Militärsbefehlshaber in Serbien übernehme ich mit dem heutigen Tage die Verwaltung des Landes.

Wer meinen Befehlen nicht Folge leistet, Sabotage oder sonstige Straftaten verübt, wird nach Kriegsrecht behandelt werden.

Wer sich ordnungsmässig verhält und seiner Arbeit nachgeht, hat nichts zu befürchten. Er wird damit sich selbst und seinem Lande am besten dienen.

Belgrad
den 22 April 1941

FÖRSTER
General der Flieger

СТАНОВНИЦИМА СРБИЈЕ

Као војни заповедник у Србији, преузимам са данашњим даном управу у земљи. Ко се мојим заповестима не покорава, врши саботажу или друга кривична дела, поступиће се са њим по ратно-војном закону.

Ко се придржава прописа и ради свој посао, нема чега да се плаши. Тиме ће самом себи и својој земљи користити.

Београд
22 априла 1941 године

ФЕРСТЕР,
ваздухопловни ђенерал

Милан Аћимовић

Збор Димитрија Љотића у Крушевцу

Милан Недић

Коста Пећанац

ПОДЕЛА СРПСКОГ НАРОДА

У лето 1941. године, знатан део народа се поделио приклањајући се политици четничког војводе Косте Миловановића Пећанца и Димитрија Љотића, који су прихватали окупацију, покрета пуковника Драгољуба Драже Михаиловића и Комунистичке партије Југославије, који су били за борбу против окупатора.

Српски народ у Југославији је имао два антифашистичка покрета: партизански под вођством Комунистичке партије Југославије и Јосипа Броза (који до напада Немач¬ке на Совјетски Савез 22. јуна 1941. није позивао народ на устанак) и монархистички, који су предводили непредати делови Југословенске краљевске војске под командом пуковника Драгољуба Михаиловића, познати као Југословенска војска у отаџбини. Нажалост, сарадња та два покрета у борби против окупатора (ослобођење Лознице, Шабца, Чачка, Горњег Милановца), трајала је само до новембра 1941. Након тога, на несрећу српског народа, између та два покрета се водио и грађански рат на идеолошким основама – комунисти и револуционари против монархиста и легалиста – који је само повећао ионако велика страдања Срба од стране окупатора.

Драгољуб Михаиловић

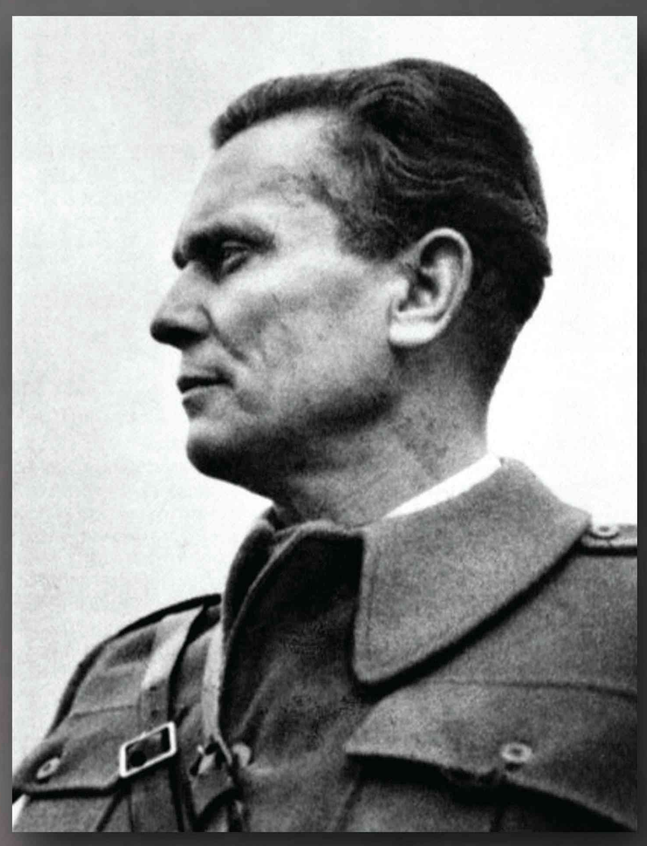

Јосип Броз Тито

100.000 РАЈХСМАРАКА У ЗЛАТУ ДОБИЋЕ ОНАЈ КОЈИ ДОВЕДЕ ЖИВА ИЛИ МРТВА ВОЂУ БАНДИ ДРАЖУ МИХАЈЛОВИЋА

Овај злочинац бацио је земљу у највећу несрећу. Отупавивши од разврата живота, уобразио је он да је позван да „ослободи" народ. Као енглески плаћеник, овај смешни хвалисавац није ништа друго радио већ утирао пут бољшевизму и тиме помогао да се униште сва национална добра која су народу од најкада била висока и света. Он је тиме поремстио мир сељака и грађанина, упропастио имање, добро па и живот хиљадама људи, а земљу бацио у неописиву беду и невољу.

СТОГА ЈЕ ОВАЈ ОПАСНИ БАНДИТ У ЗЕМЉИ УЦЕЊЕН СА 100.000 РАЈХСМАРАКА У ЗЛАТУ

Онај који докаже да је овог злочинца учинио безопасним или га преда најближој немачкој власти не само што ће добити награду од 100.000 Рајхсмарака у злату, него ће тиме извршити и једно национално дело, јер ће ослободити народ и отаџбину од бича нечовечног крвавог терора.

Врховни заповедник немачких трупа у Србији

100.000 РАЈХСМАРАКА У ЗЛАТУ ДОБИЋЕ ОНАЈ КОЈИ ДОВЕДЕ ЖИВА ИЛИ МРТВА КОМУНИСТИЧКОГ ВОЂУ ТИТА.

Овај злочинац бацио је земљу у највећу несрећу. Као бољшевички агент, овај скрнавитељ цркава, попов и друмски разбојник хтео је да образује у земљи совјетску републику, а к томе је уобразио да је он позван да „ослободи" народ. За остварење тога циља он се спрема у шпанском грађанском рату и у Совјетској Унији, где је упознао све терористичке методе ГПУ-а, методе скрнављења култура и живстињског уништавања људских живота.

Ова његова „ослободилачка акција", која је имала да утре пут бољшевизму, том најгрознијем политичком режиму на свету, одузела је имање, добро па и живот хиљадама људи. Она је само поремстила мир сељака и грађанина и бацила земљу у неописиву беду и невољу. Порушене цркве и спаљена села трагови су којима је он прошао.

СТОГА ЈЕ ОВАЈ ОПАСНИ БАНДИТ У ЗЕМЉИ УЦЕЊЕН СА 100.000 РАЈХСМАРАКА У ЗЛАТУ.

Онај који докаже да је овог злочинца учинио безопасним или га преда најближој немачкој власти не само што ће добити награду од 100.000 Рајхсмарака у злату, него ће тиме извршити и једно национално дело, јер ће ослободити народ и отаџбину од бича бољшевичког крвавог терора.

Врховни заповедник немачких трупа у Србији

ЗЛОЧИНИ У СРБИЈИ

Српски народ у Југославији је имао два антифашистичка покрета: партизански под вођством Комунистичке партије Југославије и Јосипа Броза (који до напада Немачке на Совјетски савез јуна 1941. није позивао народ на устанак) и монархистички, који су предводили непредати делови југословенске краљевске војске под командом пуковника Драгољуба Михаиловића, познати као Југословенска војска у отаџбини. Нажалост, сарадња та два покрета у борби против окупатора (Лозница, Шабац, Чачак, Горњи Милановац) трајала је само до новембра 1941. Након тога, на несрећу српског народа, између ова два покрета се водио и грађански рат на идеолошким основама-комунисти и револуционари против монархиста и легалиста, који је само повећао и онако велика страдања Срба од стране окупатора.

Немци су на суров начин угушили устанак српског народа у јесен 1941. Донете су наредбе о убијању 100 Срба за једног убијеног Немца, и убијању 50 Срба за једног рањеног Немца. Хиљаде становника Србије страдало је у суровим одмаздама немачког Вермахта у Шапцу, Драгинцу, Крагујевцу, Краљеву. Немци су формирали бројне логоре за устанике и чланове њихових породица. Највећи немачки логори били су логори на Сајмишту, логор Бањица, логор Црвени крст у Нишу, логори Борског рудника, логор рудника Трепча, логор у Великом Бечкереку и други. Највеће стратиште ових логора било је у Јајинцима, где су немачки војници вршили масовна стрељања. Јевреји и Цигани су страдали масовно у прве две ратне године у Србији у немачким одмаздама, јер су представљали тзв. први „резервоар“ талаца за извршења одмазди, приликом гушења отпора у народном устанку.

У логорима, али и одмаздама у многим градовима окупиране Србије, страдали су највише српски цивили, као и припадници оба антифашистичка покрета, о чему сведоче сачувани историјски извори: немачки плакати, књиге бањичких логораша и други документи..

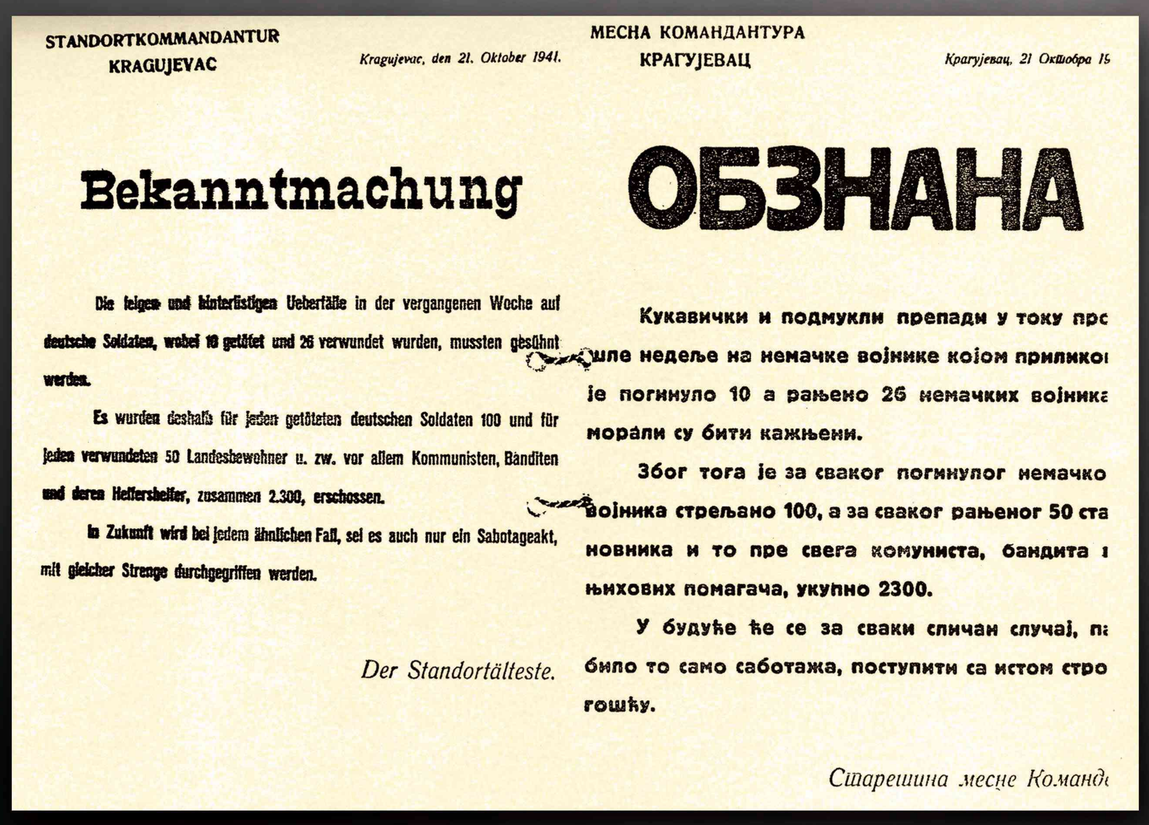

STANDORTKOMMANDANTUR
KRAGUJEVAC

Kragujevac, den 21. Oktober 1941.

Bekanntmachung

Die feigen und hinterlistigen Ueberfälle in der vergangenen Woche auf deutsche Soldaten, wobei 10 getötet und 26 verwundet wurden, mussten gesühnt werden.

Es wurden deshalb für jeden getöteten deutschen Soldaten 100 und für jeden verwundeten 50 Landesbewohner u. zw. vor allem Kommunisten, Banditen und deren Helfershelfer, zusammen 2.300, erschossen.

In Zukunft wird bei jedem ähnlichen Fall, sei es auch nur ein Sabotageakt, mit gleicher Strenge durchgegriffen werden.

Der Standortälteste.

МЕСНА КОМАНДАНТУРА
КРАГУЈЕВАЦ

Крагујевац, 21 Октобра 19

ОБЗНАНА

Кукавички и подмукли препади у току прс
шле недеље на немачке војнике којом прилико
је погинуло 10 а рањено 26 немачких војника
морали су бити кажњени.

Због тога је за сваког погинулог немачко
војника стрељано 100, а за сваког рањеног 50 ста
новника и то пре свега комуниста, бандита и
њихових помагача, укупно 2300.

У будуће ће се за сваки сличан случај, па
било то само саботажа, поступити са истом стро
гошћу.

Старешина месне Команде

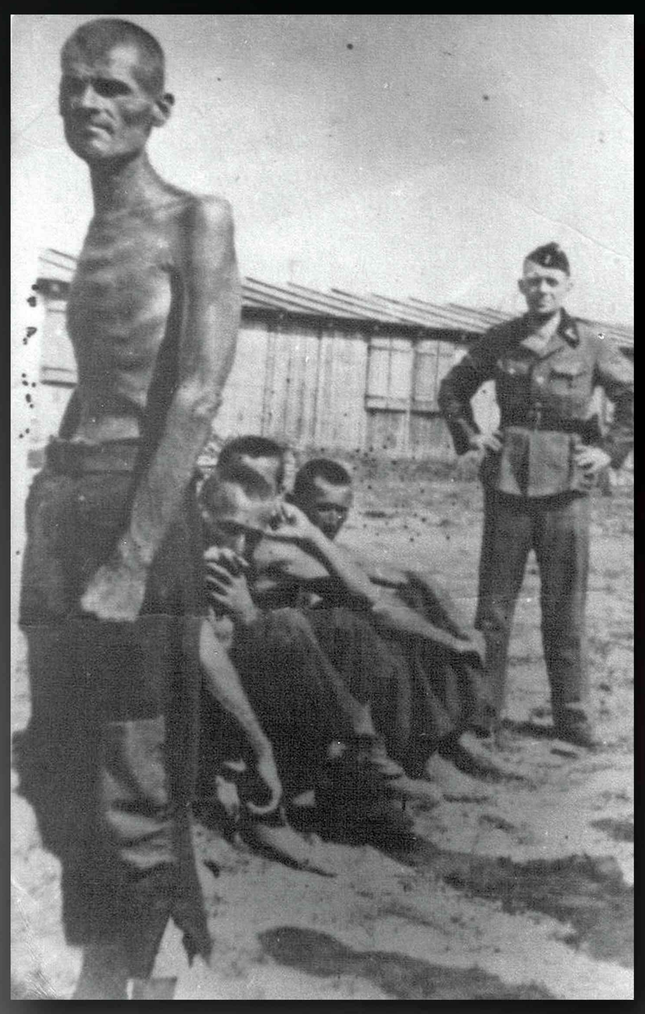

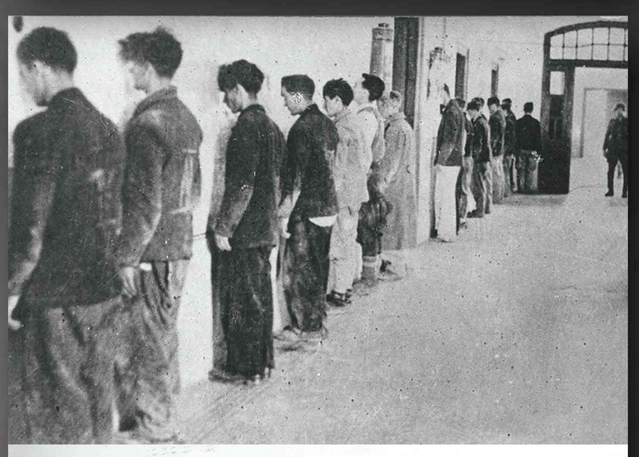

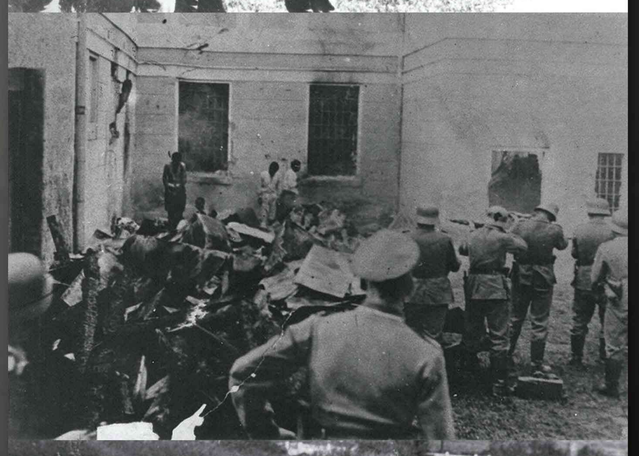

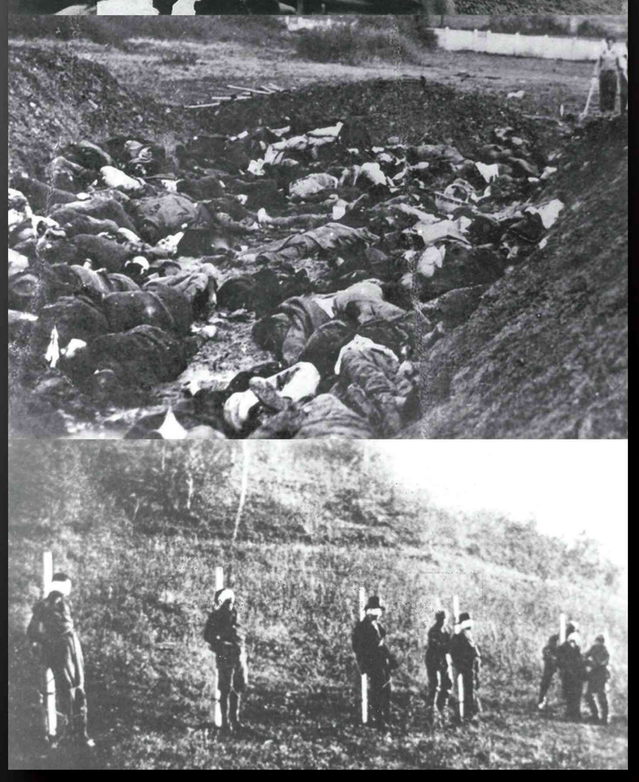

Слике злочина

ЗЛОЧИНИ МАЂАРА, БУГАРА, АЛБАНАЦА И ИТАЛИЈАНА

Мађарски фашисти су починили масовни ратни злочини у јануару 1942. када је убијено најмање 4.000 људи у Новом Саду, и у више већих и мањих насељених места у Шајкашкој, већином Срба, Јевреја и Цигана.

Албански квислинзи починили су злочине над Србима Косова и Метохије (убијено око 10.000 а протерано око 100.000).

Бугарске војно-полицијске јединице су спроводиле мере репресије по принципу колективне одговорности. Највећи злочин над Србима су починили у фебруару 1942. године, када су спалили Бојник и Драговац и стрељали више од 500 цивила.

У деловима Југославије које су окупирале или анектирале (Словенија, Далмација, Црна Гора, Бока...), јединице фашистичке Италије су починиле бројне злочине над цивилима (протеривања, интернације, злостављања, затварања, стрељања, вешања, појединачна убиства, паљења кућа и пљачке).

На простору окупиране Југославије формиране су СС и легионарске јединице састављене од југословенских држављана. СС јединице које су учествовале у ратним операцијама и вршењу злочина на југословенском простору: 7. СС Принц Еуген дивизија, састављена од припадника немачке националне мањине, углавном банатских фолксдојчера; 13. СС „Ханџар“ дивизија, састављена од муслимана из НДХ; 21. СС „Скендербег“ дивизија, састаљена од Албанаца; Од 1941. до 1943. године, у операцијама на Источном фронту учествовала је 369. легионарска пуковнија („Хрватска легија“); 1942 и 1943, три хрватске легионарске дивизије, у саставу Вермахта, учествовале су у ратним операцијама и вршењу злочина на простору НДХ: 369. „Вражја“, 373. „Тигар“ и 392 „Плава“ дивизија.

Слике злочина

МАЂАРСКИ ЗЛОЧИНИ

НЕЗАВИСНА ДРЖАВА ХРВАТСКА

Независна Држава Хрватска (1941. године)

У НДХ су почели масовни злочини оружаних формација хрватске државе против Срба, међу којима су биле напознатији припадници Усташке војнице. Срби су лишавани живота на најсуровије могуће начине хладним и ватреним оружјем на кућном прагу, бацани у јаме, убијани и спаљивани у православним црквама, одвођени и масовно ликвидирани у логорима смрти (Јадовно, Јасеновац, Стара Градишка, Јастребарско, Сисак, Лепоглава и други). Убијани су сви: од детета у колевци до стараца. Хрвати су планирали да једну трећину Срба протерају у Србију, једну трећину преведу у римокатоличку веру, а једну трећину ликвидирају. Хрвати су формирали и логоре за децу што је била само њихова специфичност. Римокатоличка црква, на челу са војним викаром оружаних снага НДХ Алојзијем Степинцем подржала је стварање НДХ. Један део римокатоличког свештенства био је директно укључен у вршење злочина, као припадници усташког покрета.

Анте Павелић

Вјекослав Макс Лубурић

Љубо Милош

Алојзије Степинац

Адолф Хитлер и Анте Павелић

Нада Шакић и Марија Маја Буждон

ЗЛОЧИНИ У НЕЗАВИСНОЈ ДРЖАВИ
ХРВАТСКОЈ

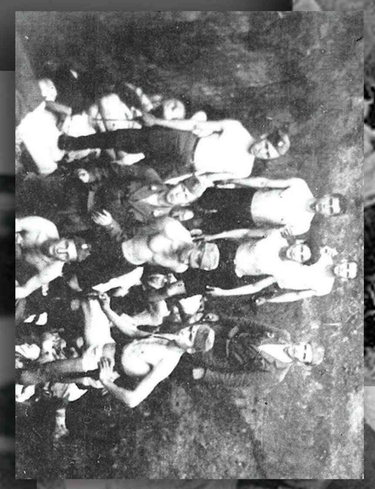

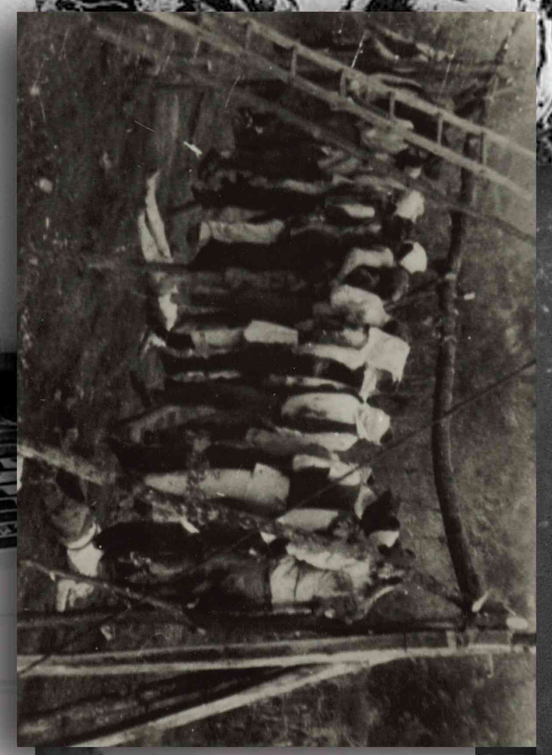
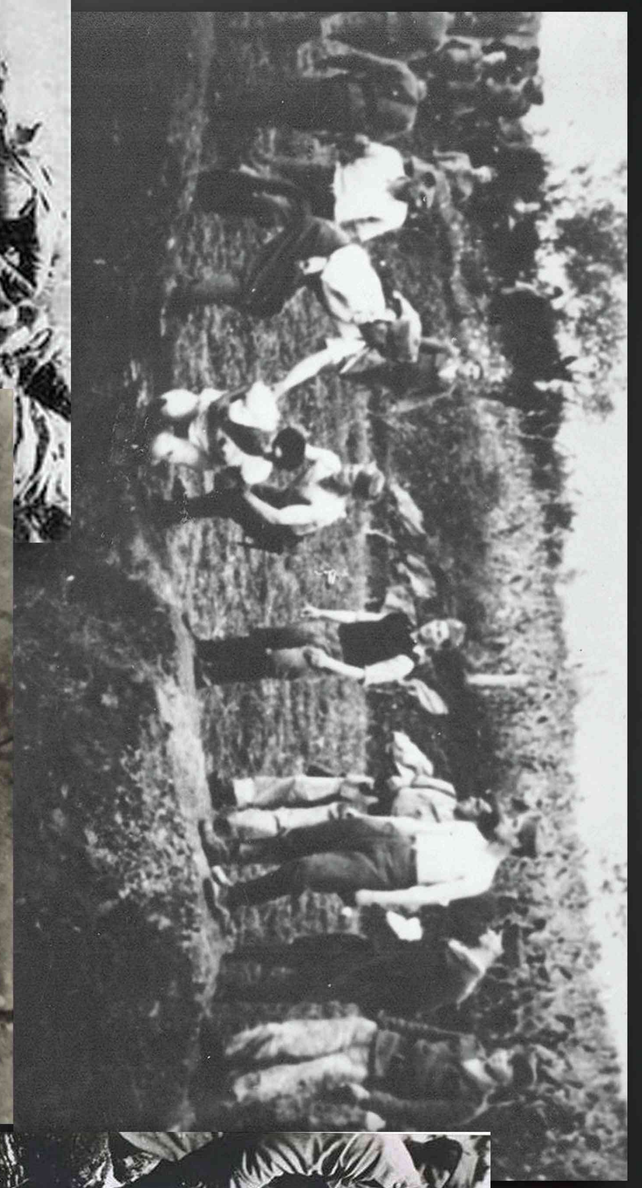

ЗЛОЧИНИ НАД ДЕЦОМ У НДХ

Диана Будисављевић

Јаничари у Јастребарском

Деца у логору Сисак

НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКА ВОЈСКА ЈУГОСЛАВИЈЕ

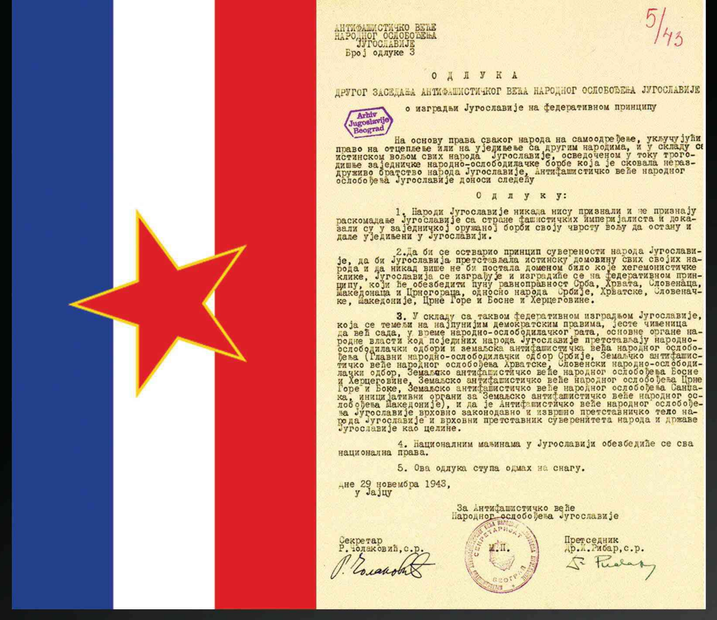

Један део становништва Југославије није се мирио са окупацијом. И велики злочини окупатора и квислинга утицали су на отпор.

Највећи значај имала је Народноослободилачка војска Југославије-партизански покрет под командом Комунистичке партије Југославије и Јосипа Броза Тита. У њиховим редовима учествовали су у већој или мањој мери сви југословенски народи и националне мањине. Најбројнији међу партизанима, били су Срби, који су у тој борби, поднели највеће губитке.

Партизански покрет је имао политичку и војну подршку и од Совјетског Савеза, а од краја 1943. године и од Англо-американаца.

Англо-американци су бомбардовали немачке циљеве у Југославији, по налозима Јосипа Броза и КПЈ. Велике снаге совјетске „Црвене армије“ учествовале су у садејству са партизанима 1944. године у ослобођењу Србије и главног града Београда (20. октобар 1944.).

У завршним операцијама за ослобођење Југославије 1944/1945. године, до изражаја је дошла војна снага НОВЈ, која је добила огромну војну помоћ у наоружању, муницији и другом војном материјалу од Англо-американаца и Совјета.

Највећи допринос ослобођењу Југославије, у којој је рат завршен 15. маја 1945, а не као у читавој Европи 9. маја, дали су Срби, као припадници оружаних формација НОВЈ.

Тито предаје заставу Првој пролетерској бригади

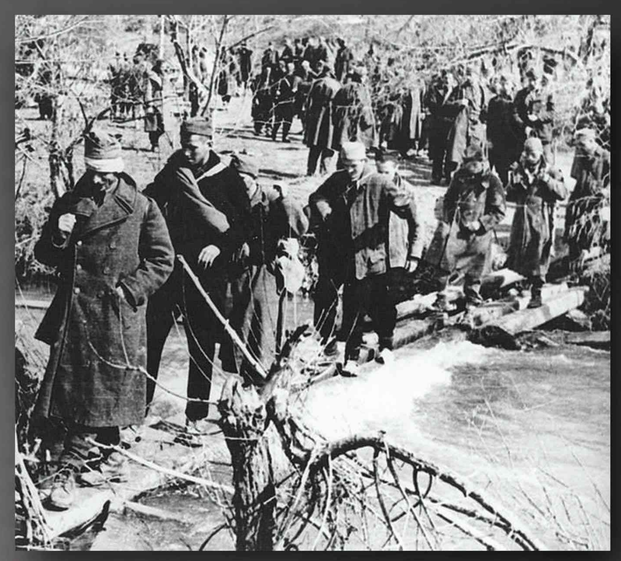

Партизани

Ослобођени Крушевац

Плакат НОВЈ

Партизани у Београду

НОВЈ у Мостару

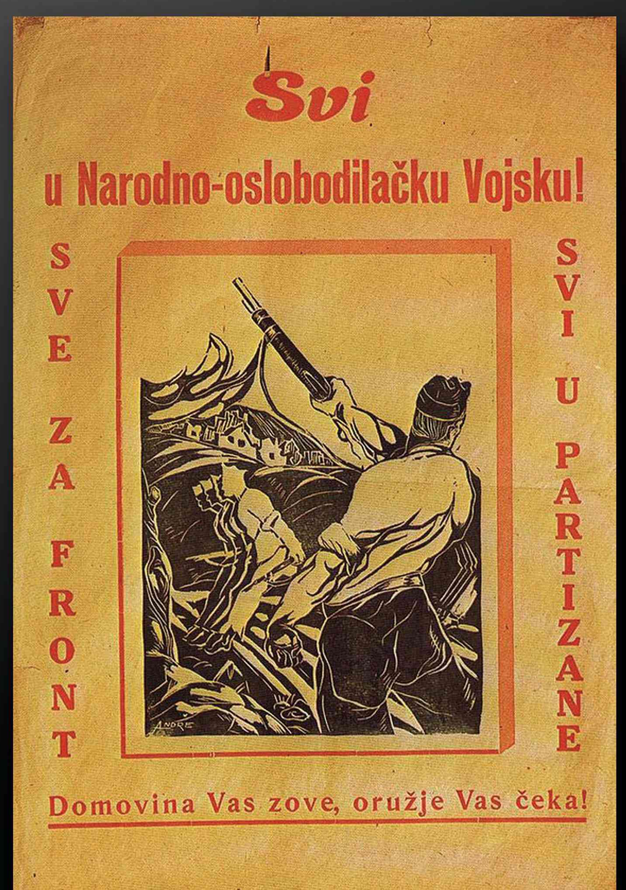

СЕЋАЊА

Петроварадин

Краљево

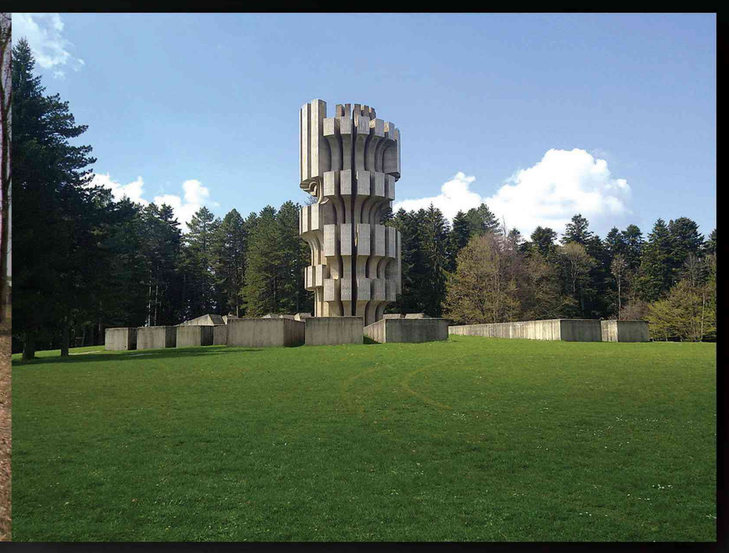

Козара

Јасеновац

Јајинци

Крагујевац

Бојник

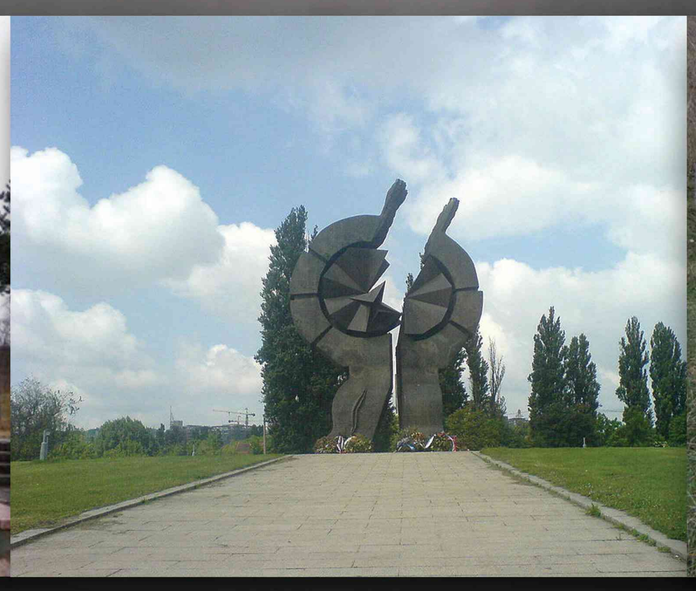

Сајмиште

Велика

Ниш